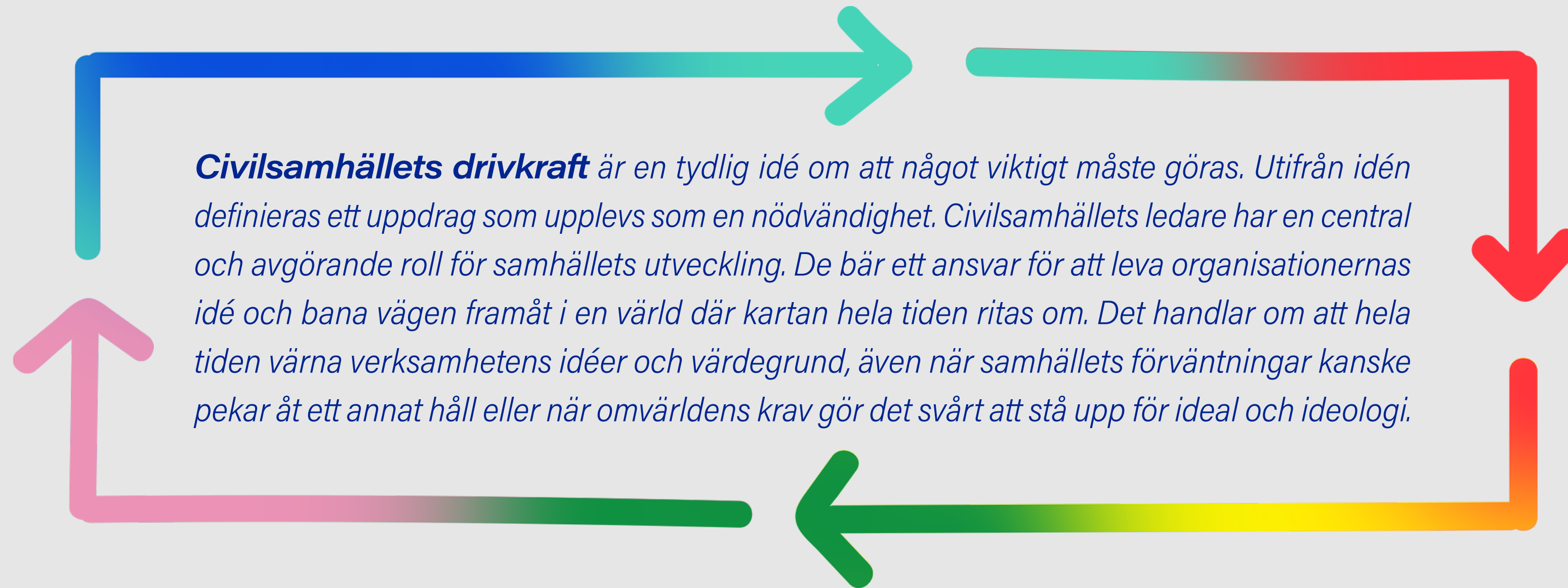

FENIXPROGRAMMET 2022-2023

Strategiskt ledarskap för ideella organisationer — med idén i fokus

Vad är Fenix?

Fenixprogrammet är ett forskningsbaserat program för strategiskt ledarskap i ideella organisationer. Programmet har lånat sitt namn från legenden om Fågeln Fenix som finns i många kulturer. När det är dags för fågeln att dö fattar den eld och återuppstår sedan ur sin egen aska. Fenix har därför blivit en symbol för förnyelse och resiliens. På samma sätt behöver den ideella organisationens idé och uppdrag ständigt levandegöras och omsättas i relevant verksamhet. Denna förnyelseprocess är grunden för en framgångsrik organisation eller rörelse.

Genom Fenixprogrammet rustas du som ledare att förhålla dig till omvärldens förändringar och samhällets krav samtidigt som du får en fördjupad kunskap om den ideella sektorn. Genom möte med forskning, övriga deltagare samt ditt arbete med egna utmaningar ger Fenixprogrammet dig möjlighet att vidga perspektiven. Programmet ger dig kunskaper för, att identifiera och implementera nya strategier som hjälper dig och din organisation att utveckla det strategiska tänkandet.

Fenix är till för dig som är ledare i ideell sektor

Programmet vänder sig till dig som har ansvar för det långsiktiga, strategiska utvecklingsarbetet på nationell nivå. Du har en formell eller informell ledningsroll och därigenom antas du ha mandat i strategiska beslut, eller tillgång till arenor där de strategiska besluten tas i din organisation. Du kan vara förtroendevald eller anställd, arbeta centralt eller regionalt, finnas i en stabsfunktion likväl som i en verksamhet.

Din plattform kan vara en folkrörelse, en paraplyorganisation, en stiftelse, ett socialt kooperativ eller någon annan typ av organisation i ideell sektor. Som deltagare är du en del av en grupp ledare från olika verksamhetsfält och rörelser, till exempel idrott, folkbildning, fackligt arbete, religion, bistånd, kultur, miljö och sociala frågor.

Vi eftersträvar en mångfald bland deltagarna och en bredd av perspektiv. Detta är en förutsättning för att möjliggöra dynamiska samtal, utveckling och främja ett spänstigt idéutbyte.

Ny kunskap, erfarenhetsutbyte och egen reflektion

UPPLÄGG OCH DATUM

Programmet pågår mellan september 2022 och juni 2023 och omfattar 18 dagar fördelat över fyra avsnitt, ett heldagsseminarium och en avslutningsdag. Programmet genomförs i internatform, fysiskt på kursgård eller folkhögskola i Stockholmsområdet. Det innebär att du som deltagare deltar i föreläsningar och aktiviteter både dagtid och kvällstid. Det fjärde avsnittet genomförs på Irland och Nordirland. Delar av programmet innebär därmed samtal och föreläsningar på engelska.

BOKA IN FÖLJANDE DATUM:

Avsnitt 1: 12-15 september 2022,
fysisk träff i Stockholmstrakten

Avsnitt 2: 14-17 november 2022,
fysisk träff i Stockholmstrakten

Avsnitt 3: 30 januari-2 februari 2023,
fysisk träff i Stockholmstrakten

Förberedande träff inför studieresan:
16 mars 2023,
fysisk träff i Stockholm

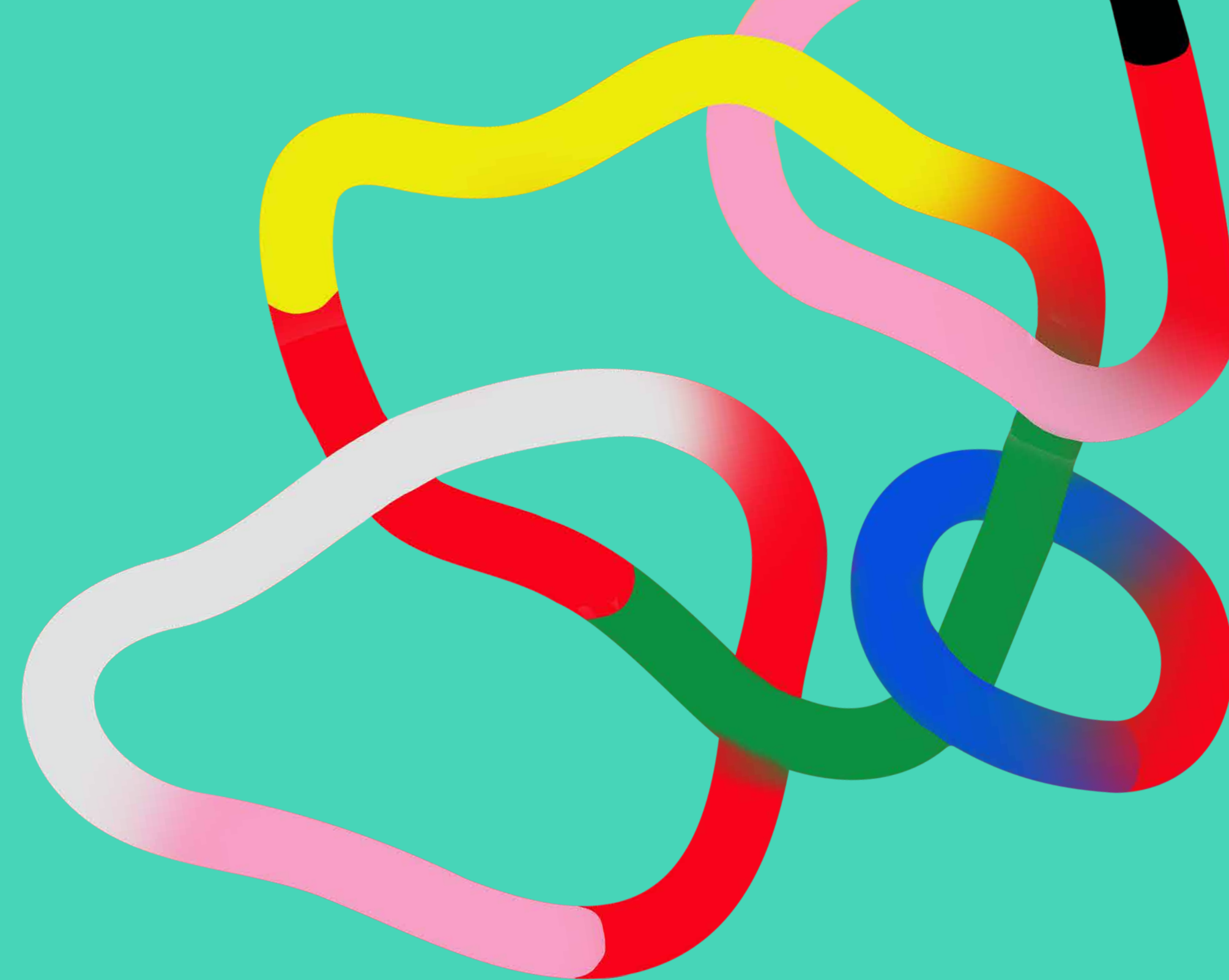
Avsnitt 4: 8-12 maj 2023,
Dublin, Irland och Belfast, Nordirland

Avslutning: 7 juni 2023,
fysisk träff i Stockholm

De forskare vi samarbetar med tillhör de allra främsta inom sina områden. Under programmets gång bearbetar vi kontinuerligt aktuell forskning tillsammans. Programmet syftar till att stärka det långsiktigt strategiska ledarskapet och gör inga anspråk på att ge några enkla svar eller snabba lösningar på komplexa frågor.

Till din hjälp har du både all den forskning som Fenixprogrammet bygger på och det nära mötet med just de forskare som intresserat sig för detta. Du får möjlighet att utmana givna världsbilder och organisatoriska sanningar. Genom att på så vis utveckla den egna kunskapen får du ett mer reflekterat och medvetet förhållningssätt. Du rustas för att som ledare bättre kunna hantera, agera och navigera i en föränderlig omvärld.

Fyra teman bidrar till att stärka din strategiska kompetens

VAD STYR OMVÄRLDEN – OCH HUR STYR DEN OSS?

För att existera som organisation så behöver ni förhålla er till omvärlden. I Fenix pratar vi om vad den består av, hur den ser ut inom sektorn och hur sektorn har utvecklats över tid. Du får under programmet lära dig strategier som kan användas för att hantera denna omvärld och dess nya förändringar.

IDEELLA ORGANISATIONERS UNIKA FÖRUTSÄTTNINGAR

Det svenska civilsamhällets särart och mervärde är väsentligt för att förstå den egna organisationen och dess relationer till andra sektorer. Medlemmar, förtroendevalda, ideellt engagemang, civilsamhällets unika uppdrag, ideologi och demokrati är några av de unika förutsättningarna som diskuteras under detta tema.

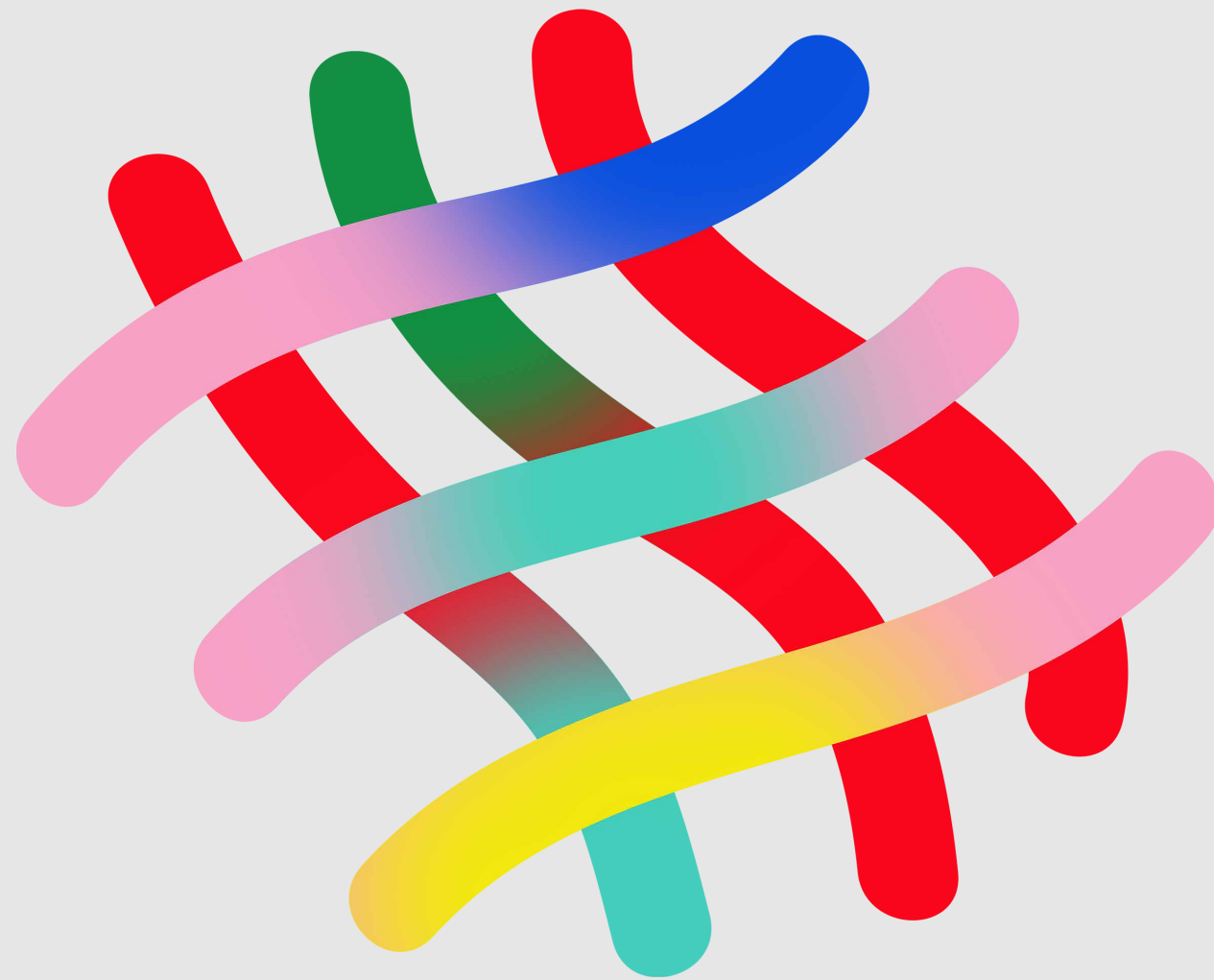
STYRNING OCH LEDNING AV IDEELLA ORGANISATIONER

Givet de unika förutsättningarna och relationen till omvärlden, hur ska vi då styra och leda våra organisationer? Avsnittet behandlar bland annat grundläggande governance-modeller och organisering utifrån komplexa uppdrag.

INTERNATIONELL UTBLICK

Genom en internationell jämförelse med Irland och Nordirland i fokus belyser vi ett samhällssystem med andra premisser än det svenska – ett system som formar de ideella organisationerna och som själva ger avtryck i det omgivande samhället. Temat syftar till att förstå det vi tar för givet i ett svenskt sammanhang men också att förbättra samarbeten mellan länder.

Pedagogik

UTBYTE OCH NYA NÄTVERK

Under programmet skapas kontinuerligt ett utrymme för samtal mellan dig, övriga deltagare och medverkande forskare. Det förutsätts att du är öppen för att delta i sådana samtal och att du går in med inställningen att du vill dela med dig av egna erfarenheter och lärdomar. På så vis får du möjlighet att skapa värdefulla, personliga nätverk inom den ideella sektorn.

EGET ARBETE

Vi utgår från att olika människor lär sig bäst på olika sätt och kunskap får fäste genom att blanda olika typer av lärande. Inför varje avsnitt finns därför rekommenderade förberedelser i form av läsning av böcker eller artiklar, podcastlyssning eller liknande. Du väljer själv hur du använder det kompletterande materialet.

Under programmet arbetar vi löpande med att omsätta programmets olika teman till din organisatoriska verklighet.

CASE, BASGRUPP OCH FORSKARKOMPIS

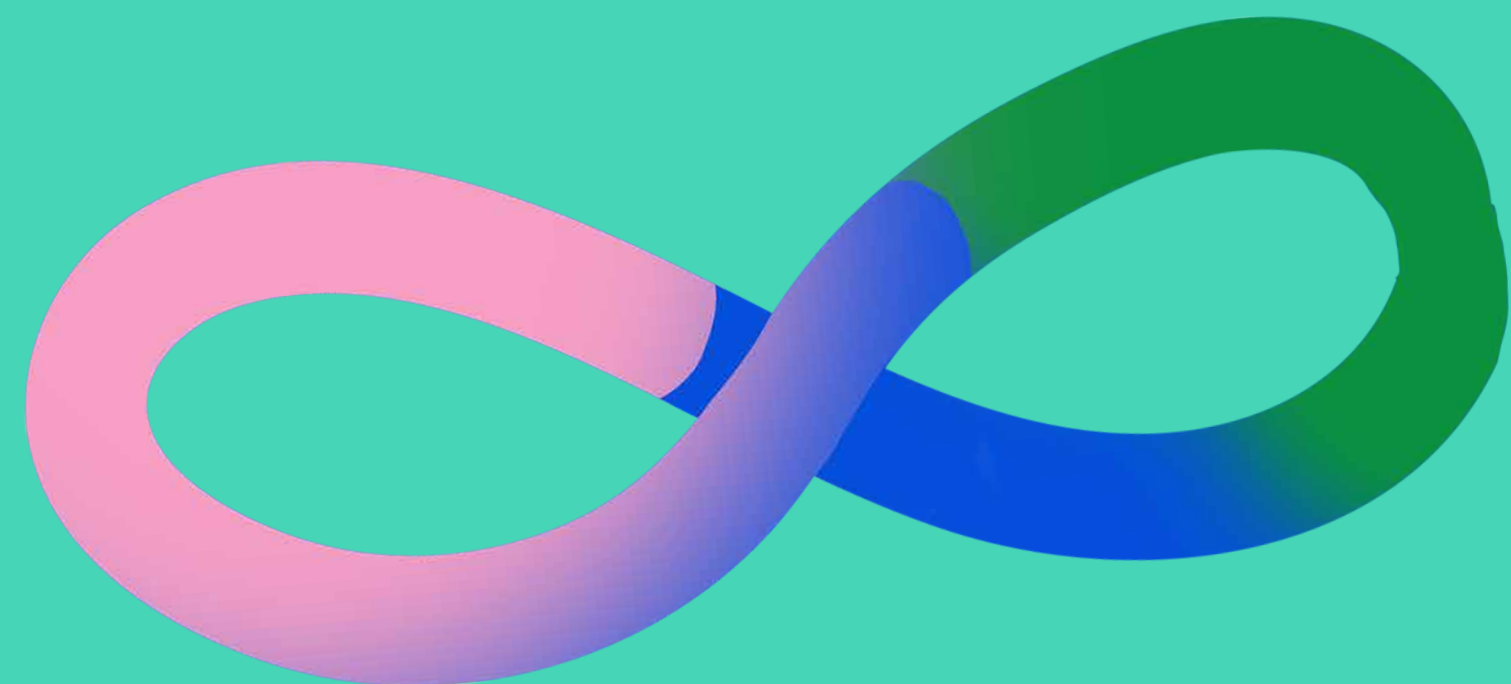
Du kommer under året att arbeta med ett eget case som du väljer utifrån din roll i din organisation. Till din hjälp har du din basgrupp på 3-4 deltagare som arbetar tillsammans under träffarna och även ses några gånger mellan avsnitten. Basgruppen har möjlighet att träffa en av programmets forskare på egen hand, som en forskarkompis att bolla lite särskilt med.

Avsnitt 1:

12-15 september 2022,
genomförs på kursgård
med övernattning

Vad styr omvärlden – och hur styr den oss?

*Hur civilsamhället, dess organisationer
och ledare påverkas och formas av
omvärlden och av vår historia*

Det finns en förväntan på organisationer att ta hänsyn till omvärlden och därmed vara lyhörda inför förändring. Civilsamhället är inget undantag: Lokala och globala processer påverkar hur vi leder och styr vår verksamhet. Det handlar bland annat om globalisering, professionalisering, sociala normer och regler. Det ställer ledare inför nya utmaningar i försöken att driva på utvecklingen åt specifika håll. Och det kräver andra instrument för strategiarbetet än de vi normalt använder. Som ledare är det inte bara de synliga och förmodade hindren för verksamheten du måste hantera: Än svårare är det när våra föreställningar om hur vi bör agera formas av fenomen i vår omvärld som vi bara delvis är medvetna om.

I det här avsnittet ritar vi upp kartan för de förändringar som forskningen kan visa på och samtalar om hur vi utifrån våra respektive uppdrag kan förhålla oss till detta. Hur leder vi strategiskt med uppdraget i fokus när andra aktörer har tankar och idéer om vad den ideella organisationen ska hålla på med? Vad får dessa starka idéer och ideal för konsekvenser för verksamheten? Vilka fältspecifika mönster kan vi se och hur kan större eller senare förändringar tydas eller se ut för just din organisation.

Syftet med avsnittet är att:

- Ta del av, och reflektera över, vetenskapliga resultat om organisering och samhällets utveckling.
- Fördjupa kunskapen om och förståelsen för förändringar och processer i civilsamhället och hur de påverkar vårt handlingsutrymme som ledare.
- Utforska grundläggande samt nya teorier och modeller för att du som ledare ska kunna identifiera och aktivt agera på dessa förväntningar och krav från din omvärld.

Medverkar under första avsnittet gör bland andra:

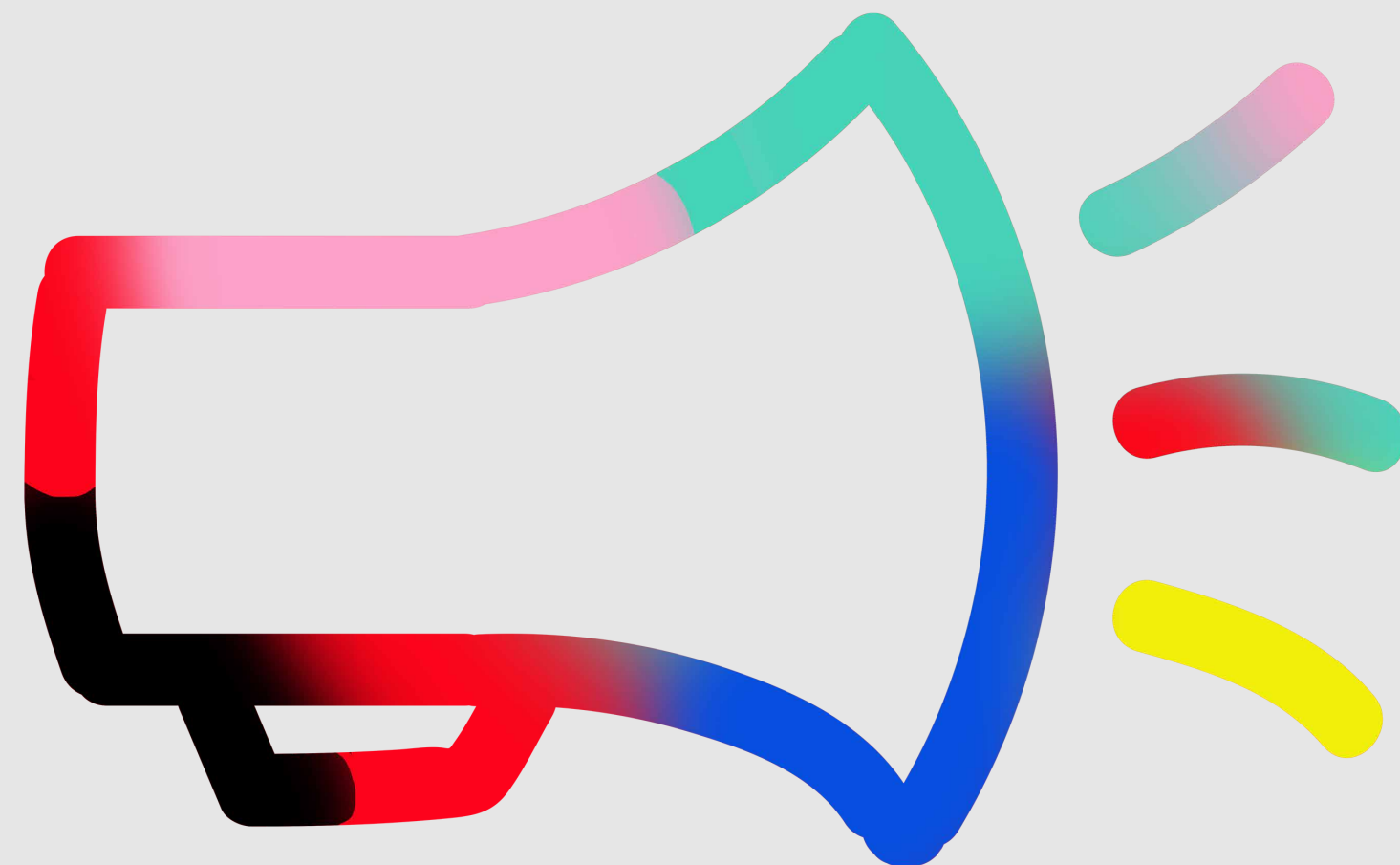
- ~ **Susanna Alexius**, docent i företagsekonomi, Handels-
högskolan i Stockholm och, Stockholms universitet
- ~ **Jonna Bornemark**, professor i filosofi, Södertörns
högskola
- ~ **Marta Reuter**, filosofie doktor i statsvetenskap,
Stockholms universitet
- ~ **Lars Svedberg**, professor i socialt arbete, Marie
Cederschiöld högskola
- ~ **Katarina Friberg**, filosofie doktor i historia,
Handelshögskolan i Stockholm
- ~ **Filip Wijkström**, docent i företagsekonomi,
Handelshögskolan i Stockholm

Avsnitt 2:

14-17 november 2022,
genomförs på kursgård
med övernattning

Ideella organisationers unika förutsättningar

Om medlemmar, förtroendevalda, det ideella engagemanget, unika uppdrag, demokrati och ideologi

Det strategiska arbetet i ideella organisationer har andra förutsättningar än motsvarande arbete i andra sektorer. Det krävs ofta andra modeller och tankesätt än de som växt fram i privat eller offentlig sektor. Det här avsnittet fokuserar på att levandegöra och konkretisera och diskutera de strategiska utmaningar som är centrala för den ideella organisationens verklighet.

Ideella organisationer har historiskt sett fått uppmärksamhet och ekonomiskt stöd från det offentliga för att de är värdefulla i sig. Organisationerna har burit på dubbla uppdrag – det egna specifika uppdraget och ett allmänt uppdrag som demokratibärare. Vad händer när civilsamhällets särskilda position och relation till den offentliga sektorn utmanas? Hur har det sett ut över tid? Hur ser det ut idag? Och finns det en särart som leder till speciella mervärden som ideella organisationer är särskilt bra på?

Speciellt fokus i avsnittet ägnas åt individens roll i civilsamhället. Individernas roll som medlemmar, förtroendevalda, ideell arbetskraft och finansiärer analyseras. Vi undersöker de specifika förutsättningar som det ideella arbetet och engagemanget ger upphov till. Vidare analyserar vi medlemskapets många dimensioner och tar oss an frågan om och i så fall hur det klassiska folkrörelsemedlemskapet just nu omkonstrueras.

Syftet med avsnittet är att:

- *Ta del av forskning kring former och förutsättningar för ideellt engagemang, medlemskap och demokrati.*
- *Fördjupa förståelsen för de ideella organisationernas unika förutsättningar, särart och specifika logik.*
- *Fördjupa förståelsen för utmaningarna, ansvaret, skyldigheten och tillgången som dessa särskilda förutsättningar innebär för det strategiska ledarskapet.*

Medverkar under andra avsnittet gör bland andra:

- ~ **Erik Amnå**, professor i statsvetenskap, Örebro universitet
- ~ **Torbjörn Einarsson**, ekonomie doktor, Handelshögskolan i Stockholm
- ~ **Johan von Essen**, professor i livsåskådningsvetenskap, Marie Cederschiöld högskola
- ~ **Dominika Polanska**, docent i sociologi, Uppsala universitet
- ~ **Ola Segnestam Larsson**, ekonomie doktor, Marie Cederschiöld högskola
- ~ **Emma Stenström**, docent i företagsekonomi, Handelshögskolan i Stockholm

Avsnitt 3:

30 januari-2 februari 2023,
genomförs på kursgård
med övernattnig

Ledning och organisering av ideella organisationer

*Om olika institutionella logiker,
komplexa verksamheter, särart och
mervärde samt strategisk ledning av
ideella organisationer*

Givet att kartan ser ut som den gör, hur gör vi som organisationer och ledare för att kunna navigera? Ideella organisationer har ofta breda och komplexa uppdrag, uppdrag som är mångfacetterade och som innebär att många processer är i gång samtidigt ofta för många olika målgrupper. Genom att omvärlden förändras, förändras också hur vi förväntas förhålla oss till olika logiker som bär med sig olika idéer, normer och kulturer för hur en organisation ska ledas och styras på bästa sätt.

Att leda och styra de komplexa verksamheter som ryms inom ideella organisationer ställer krav på att kunna navigera i landskapet. Ideella organisationer behöver förhålla sig till olika typer av styrmodeller, beslutsprocesser, krav på utvärdering, granskning och kontroll och interna strukturer som alla påverkar styrförmågan. I ljuset av avsnitt ett och två, fördjupar vi oss i ett antal teman kring ledning och organisering av ideella organisationer. Vad innebär de ideella organisationernas särart, specifika logik och unika förutsättningar för den egna organisationens ledning och styrning? Genom att ta del av hur beslut i föreningslivet förhåller sig till både uppdrag och förmågan att stärka den interna demokratin belyser vi betydelsen av att förstå de verkliga beslutsprocesserna i civilsamhället. Du rustas ytterligare i att kunna balansera organisationens uppdrag, idé och vision å ena sidan, och omvärldens förändringar och krav å andra sidan.

Syftet med avsnittet är att:

- Fördjupa kunskapen och förståelsen för olika institutionella logiker och kraven på styrning som de representerar
- Få en teoretisk förståelse för de centrala komponenterna i civilsamhällets styrningsideal i förhållande till andra sektorer
- Öka kunskapen om hur styrning och ledning kan användas för att nå uppdraget

Medverkar under tredje avsnittet gör bland andra:

- ~ **Susanna Alexius**, docent i företagsekonomi, Handelshögskolan i Stockholm och Stockholms universitet
- ~ **Stefan Einarsson**, ekonomie doktor, Handelshögskolan i Stockholm.
- ~ **Anna Fyrberg Yngfalk**, ekonomie doktor, Karlstads universitet
- ~ **Filip Wijkström**, docent i företagsekonomi, Handelshögskolan i Stockholm

Avsnitt 4:
8 – 12 maj 2023,
Dublin och Belfast

Internationell utblick

Genom en internationell lins med Irland och Nordirland i fokus belyser vi ett samhällssystem med andra premisser – olika system som formar de ideella organisationerna och berättar om civilsamhället, dess organisationer, och deras relation till övriga samhället

Fenixprogrammets fjärde avsnitt tar sitt avstamp i ett internationellt sammanhang. Tidigare avsnitt har främst fokuserat på det svenska civilsamhället, i sin tur representativt för en skandinavisk civilsamhällesmodell. I detta avsnitt fokuserar vi på en annan modell av civilsamhälle som också bygger på andra antaganden om roll och ansvar i samhället. Det bidrar till att tänja på tankeramarna och förståelsen av hur uppbyggnaden av det svenska civilsamhället och dess logik som bygger på en annan historia, andra sätt att organisera välfärden och förhålla sig till staten. För att tydliggöra detta förflyttar vi oss och studerar ett exempel: Det irländska sammanhanget och dess civilsamhälle. Hur ser samhällskontraktet och civilsamhällets roll ut i Sverige i jämförelse med Irland och Nordirland? Vilka antaganden, värderingar och normer förklarar de skillnader och likheter som finns mellan det irländska och svenska civilsamhället?

För knappt hundra år sedan delades Irland i en nordlig och sydlig del. Sedan dess har irländarna upplevt svåra konflikter och fred, ekonomiska kriser och blomstrande perioder. Stora delar av samhället är djupt präglad av religionens starka påverkan. I och med Brexit och utträdet ur EU uppstår nu nya spänningar i denna del av Europa. Irland, så nära och ändå så olikt den svenska kontexten, visar hur samhällsutvecklingen på olika sätt formar den ideella sektorn, och hur den ideella sektorn själv formar samhället.

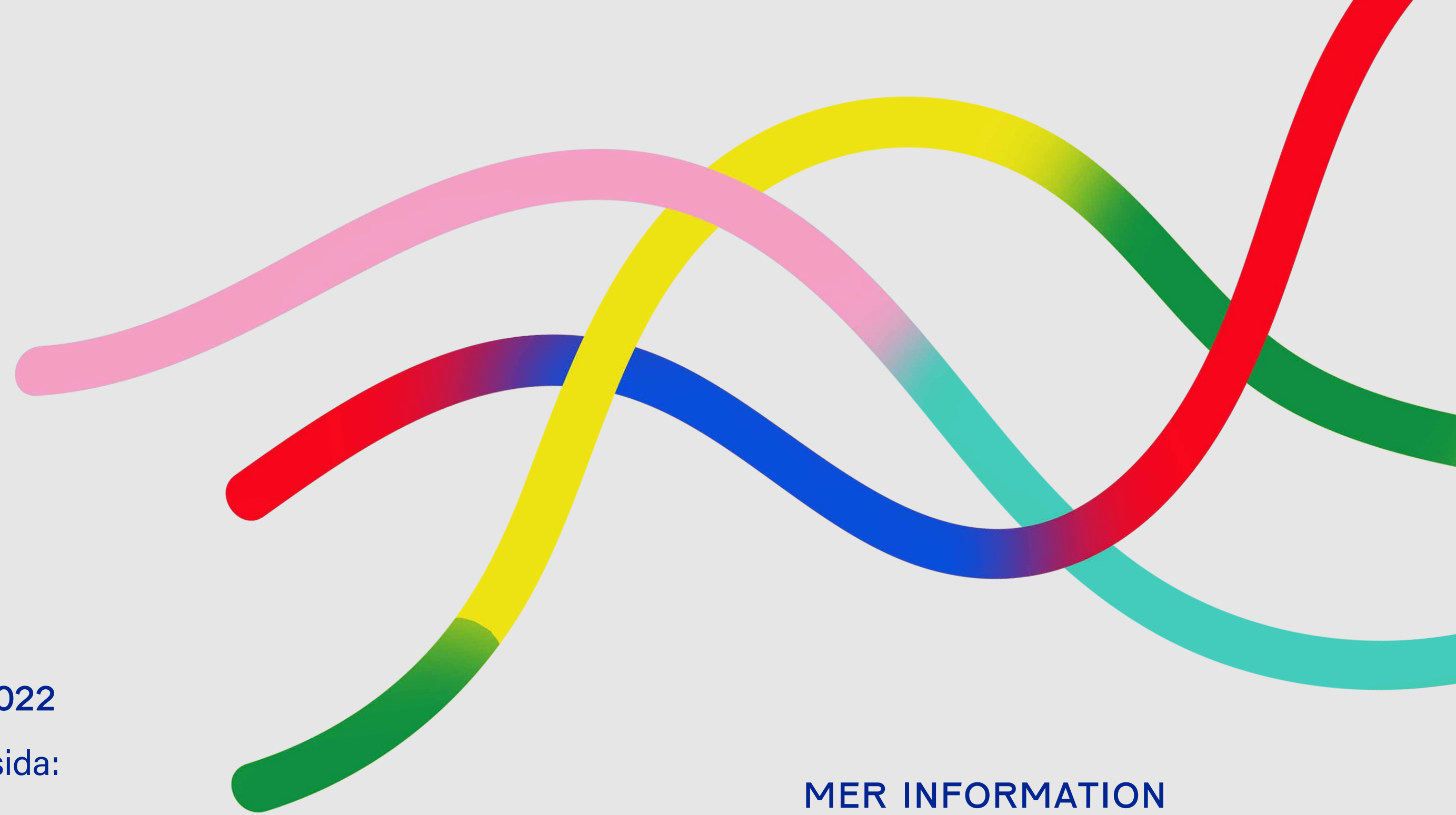
Syftet med avsnittet är att:

- *Fördjupa förståelsen för samspelet mellan det omgivande samhället och civilsamhällets organisationer genom att analysera detta i ett annat kulturellt sammanhang.*
- *Kritiskt undersöka hur utvecklingen av den ideella sektorn formar ledarskapets innehåll och vilka effekter detta får.*
- *Vidga vår syn på möjligheterna i ett strategiskt ledarskap genom möten med ledare från andra kulturer och sammanhang.*

Medverkar under fjärde avsnittet gör bland andra:

- ~ **Gemma Donnelly Cox**, Academic Director, Centre for Nonprofit Management, Trinity College, Dublin
- ~ **Valerie McConville**, Chief executive officer, CO3 Chief officers 3rd sector
- ~ *Samt ett antal andra representanter för forskning och praktik inom civilsamhället i Dublin och Belfast.*

Förutsättningar och praktisk information

ANMÄLAN SENAST 10 JUNI 2022

Anmäl dig på Ideell Arenas hemsida:

www.ideellarena.se

Efter att ansökningstiden gått ut hålls intervjuer och därefter gör programledningen ett urval. Här utgår vi från att programmets deltagare representerar en mångfald och en bredd av perspektiv. Mångfalden är en förutsättning för att möjliggöra dynamiska samtal och utveckling och främja ett spänstigt utbyte. Intervjuer

hålls under vecka 24 och 25, välj din tid redan i ansökan. Antagningsbesked skickas ut senast 22 juni 2022.

Kostnadsfri avbokning kan ske fram till och med 10 augusti 2022. Vid avbokning därefter återbetalas inte programavgiften. Fakturering sker 4 veckor före programstart. Resor, kost och logi ingår ej i avgiften. Ideell Arena bokar logi för dig. För avbokning av kost och logi gäller respektives kursgårds avbokningsregler.

PROGRAMLEDNING:

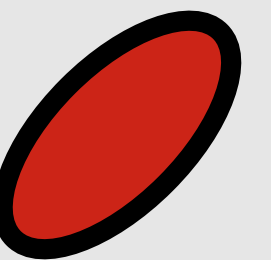
My Malmeström Sobelius, huvudredaktör för tidskriften Kurage och vice ordförande för RFSU samt David Falk, ek doktor Handelshögskolan i Stockholm.

KOSTNAD:

Programavgiften för partner i Ideell Arena är 45 000 kr, för övriga 69 000 kr. Kostnader för kost, logi och resor tillkommer och ingår inte i programavgiften.

MER INFORMATION

Har du några frågor är du välkommen att höra av dig till Katarina Gustafsson på 070-461 94 53 eller katarina.gustafsson@ideellarena.se

IDEELL ARENA